

တၢ်မၤလိလၢသးပှၢ်တဖၣ်အဂီၢ်

လၢကီၢ်အိးစၢ်တြၢ်ယၢ်အပူၤ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်တခါလၢ တၢ်မၤလိအါထီၣ်န့ၣ်အိၤ လၢသးသမူဒီတစၢ်ညါအတၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ပှၢ်အသးမ့ၢ်ပှၢ်ထီၣ်သန့က့ အဘဲသ့ၣ်ဆဲးမၤလိတၢ် ဒီးပှၢ်တနီၤနီၤအဂီၢ် အသးပှၢ်ထီၣ်မး ထီၣ်မၤလိက့ၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထီၣ်က့ၢ်ဒီးမၤလိဒ်သိး တဲၤဖးဒီးကွဲးအဲကလံးကျိၣ်ကဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအကါဒိၣ် ဒီးတၢ်အဘဲအံၤ ကကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤတခါလၢ နကဘၣ်အိၣ်မူလၢပှၢ် ဒ်ပှၢ်အိးစၢ်တြၢ်ယၢ်ဖိတဂၤအသိး ဒီးအိၣ်လၢအိးစၢ်တြၢ်ယၢ်ပူၤကမ့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဲကလံးကျိၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်လၢ တၢ်ကယုတၢ်ဖဲးတၢ်မၤဒီးဘျးစဲလိာ်အသးလၢတၢ်ကဒီးန့ၣ်တၢ်မၤလၢအဂ့ၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိအဲကလံးကျိၣ် - အဲကလံးကျိၣ်တၢ်ရၢ်တၢ်ကျဲၤလၢပှၢ်ဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤဂီၢ် (Adult Migrant English Program -AMEP)

အိးစၢ်တြၢ်ယၢ်ပဒိၣ် မၤစၢၤနၢၤလၢ နကမၤလိဘၣ်အဲကလံးကျိၣ်လၢ တလၢဒီးအပူၤဒီဖျိ AMEP သ့ ဒီးအဘဲသ့ၣ် ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါနၢၤလၢ နကဟံၣ်န့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. နအိၣ်ဒီးခွဲးယၢ်လၢ ကမၤလိအဲကလံးကျိၣ် ၅၁၀န့ၣ်ရၢ်ဒီးနကဘၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်နမံၤ ဖဲနယဲတုၤသီယုလၢအတၢ်ပူၤ မ့တမ့ၢ်န့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အံၤကလီၤမၤကွံာ်န့ၣ်နၢၤန့ၣ်လီၤ. နဖိဆဲးလၢထီၣ်က့ၢ်တသ့ဒီးမ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်, တၢ်ရၢ်တၢ်ကျဲၤနၢၤလၢတၢ်ကကွၢ်ခိလိန့ၣ်နမံၤ ဖဲနထီၣ်က့ၢ်အခါသ့န့ၣ်လီၤ. ပှၢ်လၢအမၤတၢ်, ကွၢ်ထွဲဖိသ့ၣ်ဆဲး မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်ဖိယိဖိအဂၤအကျိၣ်တဖၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢအဘဲသ့ၣ်အဂီၢ် လၢကမၤလိအဲကလံးကျိၣ် ဒ်အတၢ်အိၣ်သးအိၣ်အသိးသ့န့ၣ်လီၤ. အဒိ ပှၢ်ကွဲးတဖၣ် ဘၣ်တဘၣ် မၤလိတၢ်လၢဟံၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကျဲၤန့ၣ်အိၣ်ပှၢ်သိၣ်လိတၢ်လီၤလီၤဆီဆီ မ့တမ့ၢ် ထီၣ်မၤလိတၢ်တတ် မ့တမ့ၢ် မၤလိတၢ်ဖဲ တမ့ၢ်ကွဲးထီၣ်ညါန့ၣ်ရၢ် အဆၢကတီၢ်သ့န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဘၣ်သးသ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ် လဲၤကွၢ်ဖ www.education.gov.au/amep

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်

ပှၢ်ဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤလၢ အဘၣ်သးဆဲးမၤလိတၢ်တဖၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ အဘဲသ့ၣ်အဂီၢ်အိၣ်တဘျုးခါန့ၣ်လီၤ. ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ နတၢ်ဟဲန့ၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဒီးနၢၤမန့ၣ်အဖိခိၣ်ဘၣ်တဘၣ် တၢ်ဟ့ၣ်နၢၤကျိၣ်စု တၢ်မၤစၢၤလၢ နကမၤလိတၢ်အဂီၢ်သ့န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဘၣ်သးသ့ၣ်ညါအါထီၣ် ကျိၣ်စုတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်န့ၣ် ဆဲးကျိးဘၣ် ပှၢ်ဂ့ၢ်ဝိတၢ်မၤစၢၤဝဲၤကျိၤ (Department of Human Services) မ့တမ့ၢ် လဲၤကွၢ်ဖးဖဲဒီးပှၢ် www.humanservices.gov.au အပူၤတက့ၢ်.

မၤလိဖျိထီၣ်တၢ်ထီၣ်က့ၢ်

နသးမ့ၢ်အိၣ်၁၈နံၣ်ဒီးဆူအဖိခိၣ်ဒီးနမၤလိတၢ်ထီၣ်က့ၢ်မ့ၢ်တဖျိဒ်ဘၣ်န့ၣ် နထီၣ်မၤလိန့ၣ် Certificate IV လၢပအတီၢ်ထဲသိး လၢတၢ်ဖျိထီၣ်တၢ်ထီၣ်က့ၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဖဲတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးဆူညါတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ (Technical and Further Education - TAFE) တဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.

မၤလိန့ၣ်တၢ်စုသ့ခိၣ်ဘၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ကူၣ်လၢမၤကၤ

တၢ်စုသ့ခိၣ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီးတၢ်မၤလိ (Vocational Education and Training - VET) န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ်လၢပှၢ်ကွဲးဖိလၢ အဘၣ်သးမၤလိသ့အသးလၢ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဘီတၢ်လၢသ့ၣ်, ထံပိၤဘီတၢ်မၤ, တၢ်ဘီတၢ်ခိၣ်, တၢ်မၤကရၢၢ်, မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်မၤ, ပှၢ်ဟးဆုၣ်ကီၢ်တၢ်မၤ ဒီးတၢ်တူၢ်တံၤတူၢ်တမ့ၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်ကျးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၢ်ကွဲးဖိတနီၤမၤလိတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်မၤလိဖဲ TAFE ခိၣ်လုၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကထီၣ်ဘၣ်က့ၢ်အံၤအဂီၢ် တၢ်ထီၣ်က့ၢ်လံာ်အုၣ်သးကဘၣ်အိၣ် ဒီးတၢ်သိၣ်လိအလဲဒီးလံာ်အပူၤတဖၣ် လၢကစုၢ်ကိးဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢကဟ့ၣ်တၢ်မၤလိ အလဲအဂီၢ် ဘၣ်တဘၣ် ပှၢ်ကွဲးဖိတဖၣ် ဒီးန့ၣ်ဘၣ် VET ကွဲးဖိစုဟ့ၣ်လီၢ်သ့န့ၣ်လီၤ. လၢကသ့ၣ်ညါအါထီၣ်ဘၣ် တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအဂီၢ် လဲၤဖးဘၣ်အံၤဖဲ www.studyassist.gov.au အပူၤ.

ကွဲမိတနီထိုင်ပဲ VET တာသိပ်လိ ခ်အမှတ်မလိတခါလ၊ အဆိပ်ဒီးတမနီ တဘျီယိန့လီ၊ တမလိအံတကျိတကျိ တမနီဒီးတသိပ်လိတမလိန့ လီ၊ တမနီအဖျိထိုင်လံန့ ပုကွဲမိအတသုတဘ်န့ ဘတ်တဟ်ပနီအီလ၊ ကီဒီတဘျီန့လီ၊ တမလိတခါအံ အဂတခါန့မ့ပဲ ကွဲမိဒီးန့ဘတ်တအဘူ လဲ ဝဲအမလိတခါန့လီ၊ ကွဲတခါဒီးတခါ ဟံန့တခါအလဲ ကလီဆီလိအသးန့လီ၊ ကန့လီမလိဘတ်တအဂီ ကဒီးသန့သးလ၊ တသုတဘ်လ၊ တလိဘ်အီ မုတမ့ တမလိကွဲအဖိခိန့လီ၊ ပုမလိတခါအကွဲထွဲန့တဂ၊ မုတမ့ ပုကီးန၊ ဒုးသ့ညါန့လ၊ TAFE ဒီလုကွဲတဖ်အဂီအကျိသ့န့လီ၊

တာထီဉ်ဖှင်ကွဲမိဒ်အမှတ်ကွဲမိလ၊တဖျိထိုင်ဖှင်ကွဲမိနီတဘျီဒီးဘ်

လ၊အိးစံထွဲလိယာ်အပူ၊ ကမျာဒီးနီကစာ အဖှင်ကွဲမိအိပ်တဘျီဒီးန့လီ၊ ဖှင်ကွဲမိလ၊ မ၊စ၊အီတနီအိပ်အသိး ဖှင်ကွဲမိလ၊အဟံန့တခါ ပုလဲလ၊ အိပ်ဝဲစုကီးန့လီ၊ ဖှင်ကွဲမိတဖ် အါတကွဲအတုလိပုကွဲမိ ဝဲလိယန့အါရံ “ဖု၊ဩ၊အါရံအပူ၊ မုတမ့ လိယုလံ” လ၊အီကးလ၊အသန့ထိုင်သးလ၊တမလိလံအဖိခိန့လီ၊ ဖှင်ကွဲမိတနီ အိပ်ဒီးတကီခါတမလိ အတရံတကျိစုကီးန့လီ၊ တချုးန့လီ၊ မလိတခါလ၊ ဖှင်ကွဲမိဒီးဘ်န့ ဘတ်တဘ်နကဒီးတသံကွဲတဖ် မုဒီးသိးတကသ့ညါ နအဲကလံကျိအပတီဒီးတလ၊နမလိတုလ၊အပူကွဲ အိပ်ဆဲးအါ လဲအဂီန့လီ၊ ဘတ်တဘ်နကဘ်ဖျိထိုင်တီထီပတီ တမလိ ဒီးသိးနကထီဉ်ဘ် ဖှင်ကွဲမိအဒ်ကရံအဂီန့လီ၊ လ၊အိးစံထွဲလိယာ်အပူ၊ ဖှင်ကွဲမိတဖ် အပူဒိပ် သန့က ပုကွဲမိတနီ ဘတ်တဘ်ယုလိစုလ၊ပဒိပ်အအိပ် လ၊တကီးအီလ၊ **ပတီထီတကွဲဘ်ကွဲသုစုဟ့လီ (Higher Education Loan Program - HELP)** လ၊ကဟ့ တသိပ်လိလဲအဂီ ကသ့န့လီ၊ ကွဲမိလ၊အဟံန့ HELP တဖ် တုမုအဲသ့ဖျိထိုင်ကွဲဝဲဒီးန့လီ၊မလိတခါဒီးန့လိလဲလ၊ပ တီထီဘးလံန့ အဲသ့ဘ်ဟ့ကဒါကွဲ အကမကယိကယိန့လီ၊ မုဘ်သးသ့ညါအါထီတဂီတကျိ၊ လဲအူ www.studyassist.gov.au

ကွဲမိလ၊အဒီးနီကရံဝဲဆဲးထီဉ်ကွဲမိအူညါတပတီ

တမလိတသုတဘ်လ၊ တဒီးန့အီလ၊ကီချ၊တဖ် ကဘ်မုတလ၊ ဖှင်ကွဲမိလ၊နဘ်သးထီအီအံ ဟ်ပနီတုလိလဲန့လီ၊ တကွဲဘ်ကွဲသုဒီးတ သီလိဝဲကျိ (Department of Education and Training) အိပ်ဒီးတနီကျဲ ဘ်ထွဲတကွဲဘ်ကွဲသုလ၊တမလိန့အီလ၊ကီချ၊တဖ် မုတကကမ၊ ကွဲဒီးဟ်ပနီလ၊ အိးစံထွဲလိယာ်အပူဒ်လဲန့လီ၊ ဒ်သိးတစုသ့ဒိဘ် မုတမ့ တသုတဘ်စဲနီအဂ၊ လ၊တမလိန့အီလ၊ကီချ၊တနီ၊ ကထီဘးလ၊ အိးစံထွဲလိယာ်အပတီကီ တသိပ်လိလ၊တကဘ်ဆဲးမလိအါထီအီအိပ်န့လီ၊ မုဘ်သးသ့ညါအါထီတဂီတကျိ၊ လဲကွဲဖ် www.internationaleducation.gov.au ဒီးယု တဟ်ပနီတသုတဘ် ('Qualifications recognition') တက့၊

ထီဉ်ပုတတ၊တခါအတမလိတဖ်

ပုတတ၊ခိလုးတဖ် အိပ်ဒီးတသိပ်လိအကလုကလု ခ်အမှတ်ဖိအိပ်၊ ကျိ၊ တဂဲကလံ၊ တဒီတဂီဒီးအဂ၊တဖ်န့လီ၊ တမလိတဖ်အံ တမုတလ၊တ ဟ်ပနီအီဘ် သန့ကဒီးမုတလ၊ အဘျုးအိပ်လ၊ တကမ၊သးလ၊ တအိပ်မုကီခိထံးတသုတဘ် အဒိတဆူးကီခိဉ်ဩထာ် လ၊ကကထီတမ၊စ၊ လ၊ တဒီးန့တဖ်တမ၊အဂီ မုတမ့ တဖ်စီစီတသုတဘ်တဖ်န့လီ၊ တသိပ်လိလ၊ တကမလိန့ဘ်တသုတဘ် လ၊ကကထီတမ၊စ၊လ၊ တယုတမ၊အ ဂီအိပ်ဝဲစုကီးန့လီ၊ ပုတတ၊တမလိတဖ် အါတကွဲဘ်တမ၊အီဖဲမုနီဒီးန့ကတ၊ ဝဲလိကဝီကွဲဒီးခိလုကွဲတဖ်အပူန့လီ၊ အဲအံမုကျဲအဂုတဘီ လ၊ ကထီသ့ညါအါထီဘ် ပုအဂ၊စုကီးန့လီ၊ တကရ၊ကရီလ၊လ၊အမ၊စ၊ပုန့လီအိပ်ကီတဖ် တဘျီတခိ အဲသ့အိပ်ဒီးတရံတကျိ၊ ဘ်ထွဲတမ၊ လိအဲကလံကျိ၊ တအိပ်အူအိပ်ချ၊ နီခိတ်သ့ညါသးညိဒီးတသုတဘ်တခါခါန့လီ၊

တကွဲဘ်ကွဲသုလ၊ ဟံဉ်ဖိယိဖိဒီတဖုအဂီ

လီကဝီလံရိဒီးတဖ် အိပ်ဒီးတဂီတကျိ လ၊အဂုတဖ်န့လီ၊ နကထီလံရိဒီးကရ၊မိလ၊တလ၊အပူ၊ လ၊နကဟ်လိလံ၊ မဲကစံ၊ ဘ်ဒယိဒီးစုကီးတဖ် သ့န့လီ၊လံရိဒီးတဖ် အါတကွဲအိပ်ဒီးအုတ်ထးနဲလ၊ တလ၊အပူဘ်တဖ်န့လီ၊ ဘ်တဘ် ခိဉ်ဩထာ်န့ နဆူးကီအီယံယံတနီ ဒီးဒ်သိးနကဆူးကီ ဘ်အီအဂီန့ နကဘ် ဒုးသ့ညါအီပုဘ်မုဘ်ခါ ချုးဆ၊ကတီန့လီ၊ အကီဒိလ၊နကဘ်လုလိထွဲ လံရိဒီးအတဘျ၊တဖ် ဒီးနကဘ်ဖဲအုကုလံဒီး မဲကစံတဖ် ဘ်ဆ၊ကတီ မုတမ့ ဘ်ဒီးတကယုန၊ စုအိပ်လိးတဆဲးတကွဲန့လီ၊

တကွဲထွဲမိသ်

နမုမ၊တ၊ ထီဉ်ကွဲ၊ မုတမ့ မလိတခါဒီး မုတမ့ နကွဲမိတချုးကီးဆ၊ကတီန့ တကွဲထွဲမိသ်လ၊ ဒီတနီဒီးနံတတံအဂီအလိတဖ် အိပ်ဝဲဒ်န့လီ၊ ပုမ၊ တမိလ၊အကွဲန၊ မုတမ့ ပုလ၊အကီးန၊ ကယုစ၊န့န၊ တကွဲထွဲမိသ်အလိလ၊ အကြုးဒီးနတအိပ်သးသ့န့လီ၊ ဝဲ MyChild အဲဒီးအပူန့ တဂီတကျိ လ၊ ပဒိပ်ထုးထီအီဘ်ထွဲ တကွဲထွဲမိသ်တမ၊ အတသိတ်သိ၊ ကျိစုတမ၊စ၊၊ တမ၊စ၊လ၊မိသ်အိပ်ဒီးတလိဘ်လိဆီအဂီ ဒီးမိသ်လ၊အအိပ်ဒီးတ ဆဲးတလ၊လိဆီတဖ် အိပ်ဝဲဒ်န့လီ၊ မုဘ်သးသ့ညါအါထီတဂီတကျိန့ လဲကွဲဖ် www.mychild.gov.au အပူ၊

မုလံတကွဲကဒီးဘ်ဘ်ကုတဘ် (လ၊အုဖျင် ၂၀၁၈)